

Ajust de comptes jueu?

L a trama: Minnesota, anys 60 del segle passat. Larry Gopnick, jueu, professor de matemàtiques, casat i pare d'un fill i una filla adolescents, observa atònit com l'entorn sentimental, professional, familiar i social s'enfonsa inexorablement, i demana ajut als rabins.

La pel·lícula: Ras i curt: ¿claven els Coen un punxó al ventre de la comunitat jueva? En la catorzena pel·lícula, la més autobiogràfica de la seva filmografia, els jueus Joen i Ethan Coen (Minnesota, 1954 i 1957, respectivament) donen un catàrtic repàs a la infantesa viscuda entre rituals, shabbats, rabins, sinagogues, en llengua ídish per a més *inri*, en el pròleg d'aquesta faula negra que és *Un tipo serio*. A través de les peripatètiques desventures quotidianes que viu el matemàtic Larry, els Coen couen humor jueu, és a dir, negríssim com gola de llop estepari sobre el sentit de la vida, la culpa segons la manipulació judeo-cristiana i l'absurd existencial, que riu-te'n del de Samuel Beckett.

Els també jueus Charles Chaplin, Jerry Lewis, Mel

Brook, Lenny Bruce, Woody Allen n'han tret espaterrants (i rendibles) riallades. I què dir de l'humorista Franz Kafka, jueu de Praga? *Un tipo serio* t'escup de la pel·lícula. Practica un horror abissal, cruel, que et regira l'estómac al cul de la butaca. Amb una posada en escena que remet a *Blue Velvet*, *Eduardo Manostijeras* i *El show de Truman*, el film es poblat de personatges inquietants, ominosos: l'esposa i el seu amant, el germà d'en Larry, la veïna nimfòmana, els rabins tortuosos, l'advocat pesseter, el dentista inquisidor, la filla neuròtica pels pèls i el fill flipat que posen a prova l'estoïcisme racional del pacient Larry, condemnat en vida a l'infern més bíblic. I amb ganes de reblar el clau del tenebrisme *made in Hollywood*, el film es tanca amb un sec cop de destrall: el tornado apocalíptic i la radiografia maligna? És a dir, que el Dr. Barack Obama té feina extra si vol guarir el cos ianqui.

La imatge: Larry davant la mega-pissarra farcida d'equacions tan matemàtiques com incomprensibles.

La frase: "Les accions sempre tenen conseqüències", avisa Larry. Qui la fa, la paga? Tal faràs, tal trobaràs? I el Millet, què? Fèlix ve de feliç?

La recomanació: Addictes als Coen, això sí, amb molta, moltíssima paciència. I ganes de barrinar.

Un tipo serio

Directors: Joel i Ethan Coen.

Intèrprets: Michael Stulhberg,

Richard Kind, Fred Melamed,

David Kang, Sari Lennick,

Aaron Wolf. EUA, 2009.

106 minuts. Lauren.